

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
HUMAN RIGHTS ASSOCIATION
KOMALEYAN MAFEN MİROVAN
MERSİN ŞUBESİ

Çankaya Mah. Silifke Cad. Alanya İş Merkezi A1 Blok Kat:5/15 Akdeniz/MERSİN
Tel: 0 (324) 238 32 21 E-mail: mersin@ihd.org.tr

MART-EKİM 2021 HAPİSHANE RAPORU

(31 Ekim 2021)

DerneĐimize 2021 yılı Mart-Ekim ayları arasında farklı tarihlerde yazılı ve sözlü yapılan başvurular ile Tarsus T tipi Hapishanelerindeki hak ihlallerine dikkat çekilmiş, mahpusların sorunlarına çözüm üretilmesi amacıyla yardım talep edilmiştir.

Bu nedenle, İnsan Hakları Derneği Mersin Şubesi, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği Mersin Şubesi ve Çukurova Tutuklu ve Hükümlü Aileler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Mersin Şubesi üyesi avukatlarından oluşan heyetlerimizce değişik zamanlarda Tarsus T Tipi kapalı hapishanesindeki mahpuslarla görüşmeler yapılmıştır.

Farklı mahpusların birbirini teyit eden benzer beyanları, Őikayetleri ve gözlemlerimiz esas alınarak cezaevlerindeki sorunlar ve hak ihlallerine yönelik tespitlerimiz ile yaşanan hak ihlallerinin son bulması adına çözüm önerilerimizi içeren rapor hazırlanmıştır.

TARSUS T-KADIN HAPİSHANESİ GÖRÜŞ TUTANAKLARI

19.03.2021 Tarihli Görüş Tutanakları;

Başvurucu 1; C-3 Koğuşu

Başvurucu ile yapılan görüşmede; hapishanende daha önceden yaşanan sıcak su sorununun devam ettiğini, açlık grevine giren mahpuslara disiplin cezalarının verilmeye devam ettiğini, İnfaz Hakimliği'nde beyan ve itirazlarına rağmen sonucun değişmediğini, pandemi tedbirlerinin gevşetilmesi ve hapishanende bu anlamda normalleşme sürecine girildiğini; bu kapsamda aile görüşlerinin ayda üçe çıkarıldığını; ancak hapishanede etkinlik hakkının hala normalleşmeye paralel olarak tekrar başlatılmadığını, iletişim hakkının kullanılmadığını, açlık grevine giren mahpusların baş ağrısı, mide bulantısı gibi şikayetlerinin olduğunu beyan etmiştir.

Başvurucu 2; C-6 Koğuşu

Başvurucu ile yapılan görüşmede; pandemi koşulları kapsamındaki normalleşme öncesi iki haftada bir sadece koğuş olarak çıkıldığını, halihazırda belirli bir uygulama olmadığını, F.B. isimli mahpusun dördüncü defa girdiği açlık grevinin sonunda tansiyonunun düşük ve halsiz vaziyette olduğunu, kendisine serum bağlandığını, genel anlamda açlık grevcilerinin baş ağrısı, kas ağrıları, mide bulantısı, kabızlık ve ishal gibi sağlık sorunlarının olduğunu beyan etmiştir.

Başvurucu 3; C-4 Koğuşu

Başvurucu ile yapılan görüşmede bulunduğu koğuşta süresiz dönüşümlü açlık grevi eyleminin başladığı tarihten bu yana her grevcinin altıncı defa açlık grevine girdiğini; açlık grevine giren mahpusların birtakım sağlık sorunlarının baş gösterdiğini, hapishane hekiminin açlık grevine giren mahpuslara yaklaşımının sorunlu devam ettiğini, pandemi koşullarına yeterince dikkat edilmediğini, pozitif mahpusla diğer mahpusların koridor gibi yerlerde uzun süre bir arada tutulduğunu, hapishaneden tahliye olmadan evvel kurul önüne çıkarılan bir mahpusa Halkların Demokratik Partisi ile ilgili soruların sorulduğunu, örneğin; **“HDP nasıl bir partidir? HDP ile ilgili ne düşünüyorsun? Hapishaneden çıkınca tekrar HDP’de çalışacak mısın?”** şeklinde sorular sorulduğunu beyan etmiştir.

16.04.2021 Tarihli Görüş Tutanakları;

Başvurucu 1; Karantina Koşuğu

Başvurucu, yapılan görüşmede 01.04.2021 tarihinde Gebze Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'ndan Tarsus Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na sürgün edilerek getirildiğini, 16.04.2021 tarihi itibariyle halen karantina koşuğunda bulunduğunu, bu tarihte normal koşuğa alınması gerektiğini, karantina koşuğunun fiziki koşullarının kötü, oldukça kirli ve sağlıksız olduğunu, bu hususla ilgili olarak hapisane yönetimiyle üç defa görüşmesine ve şikâyetlerini iletmesine rağmen herhangi bir düzeltme yapılmadığını, Tarsus'a sevk edilirken bir kısım eşyasını kendisiyle getirdiğini, bir kısmının ise kargo yoluyla getirilmesini istediğini; ancak kargoya verilip verilmediğini yahut nerede olduğunu bilmediğini, görüş saatlerinin başka cezaevlerine göre kısa olduğunu, başka cezaevlerinde bir saat olurken burada kırk beş dakika ile sınırlı tutulduğunu beyan etmiştir.

Başvurucu 2; C-6 Koşuğu

Başvurucu, yapılan görüşmede bulunduğu koşuğa toplam dokuz kişinin olduğunu, bu kişilerden altısının açlık grevine girdiğini, açlık grevinin başladığı tarihten itibaren neredeyse aynı kişilerin devam ettiğini, açlık grevi süreci ilerledikçe greve girenlerde baş ağrısı, mide ağrıları, kabızlık, ishal gibi sağlık sorunlarının görüldüğünü, hapisane hekiminin mahpuslara yönelik olumsuz yaklaşımının halen devam ettiğini, açlık grevine giren kişilere idare tarafından disiplin cezalarının verilmeye devam ettiğini, aynı kişinin ilk açlık grevine girişinde etkinlikten yoksun bırakma, takip eden grevlerde ise işten yoksun kılma disiplin cezalarının verilmesine devam edildiğini, İnfaz Hakimliği'nde beyan ve itirazlarına rağmen sonucun değişmediğini, pandemi koşullarına rağmen koşuğlarda genel aramanın yapıldığını ancak periyodik olup olmadığını henüz bilmediklerini beyan etmiştir.

Başvurucu 3; C-3 Koşuğu

Başvurucu, yapılan görüşmede 12 Şubat 2021 tarihinden bu yana karantina koşuğunda bulunduğunu, ilk başta açlık grevine girdiğini ancak ikinci defasında sağlık sorunları yaşadığını, tansiyon ve ritim bozukluğu sorunu yaşadığını, kardiyoloji servisine gittiğini, tedavisi devam ederken hastaneye ikinci defa sevk edildiğinde hekim seçme haklarının bulunmasına rağmen bu hakkın kendilerine tanınmadığını, ilk muayene oldukları ve tedavisini başlatan hekimden başka bir hekim tarafından muayene edildikten sonra başlanılan tedavinin yarım kalarak yeni bir tedaviye başlanıldığını, bu sebeple kendisinin de uzun süredir karantina koşuğunda kalmak durumunda kaldığını beyan etmiştir.

Başvurucu 4; C-4 Koşu

Başvurucu, yapılan görüşmede hapishanede yaşanan sorunların devam ettiğini, bunlara ek olarak hapishane dışından kendilerine gönderilen eşyadan bazılarının kaybedildiğini, kendilerine verilmediğini, örneğin şalvarın verilmediğini; buna gerekçe olarak yaşlı mahpuslarda sorun olmadığı ancak genç mahpuslarda sorun olabileceğinin ifade edildiğini, mahpuslara gelen mektupların içinde gönderilen fotoğraf ve kartpostalların bir kısmının kendilerine verilmediğini, dışarıdan mahpuslara mektup pulu gönderilmesine izin verilmediğini, kantinden pul almanın da mahpuslar için maddi külfet olduğunu ve kantin fiyatlarının fahiş olmakla mahpusları olumsuz etkilediğini beyan etmiştir.

Başvurucu 5; C-4 Koşu

Başvurucu, yapılan görüşmede koğuşta biri karantinada olmak üzere toplamda on kişi kaldıklarını, üç siyasi mahpus koğuşu olduğunu ve her koğuştan dönüşümlü olarak bir kişinin açlık grevine girdiğini, açlık grevi biten mahpuslara idarece gönderilen yemeklerin yedirilemediğini, hapishane hekiminin mahpuslara yönelik olumsuz yaklaşımının halen devam ettiğini, açlık grevine giren mahpuslara idare tarafından disiplin cezalarının verilmeye devam ettiğini, açlık grevine giren mahpuslara işten yoksun kılma disiplin cezalarının verilmesine devam edildiğini, İnfaz Hakimliği'nde beyan ve itirazlarına rağmen sonucun değişmediğini, pandemi koşullarına rağmen koğuşlarda genel aramanın yapıldığını ancak periyodik olup olmadığını henüz bilmediklerini, önceki aramalarda el konulan radyolarının kendilerine iade edilmediğini, hapishane dışından kendilerine gönderilen eşyadan bazılarının kaybedildiğini, kendilerine verilmediğini, örneğin şalvarın yaşlı mahpuslarda sorun yapılmayıp diğer mahpuslara keyfi bir uygulama ile verilmediğini, hastane sekinde tek sıra uygulamasının ve kelepçeli dayatmalarının olduğunu, **Tarsus Devlet Hastanesi'ndeki doktorların muayene esnasında onur kırıcı hareketlerde bulduklarını**, kelepçesiz muayene talep etmelerine rağmen doktorların kelepçeli muayene etmeye çalışmaları ve bu sebeple muayene olmadan koğuşlarına döndüklerini, greve giren kişiler ile adli koğuşunda ya da karantinada kalan mahpusların aynı anda revire götürüldüklerini, dergi ve gazetelere ulaşamadıklarını, görüntülü telefon görüşmeleri için hazırlık yapıldığını ancak siyasi mahpuslar için böyle bir girişimin olmadığını, korona bahane edilerek ortak alana çıkartılmadığı sadece ayda bir spor etkinliği altında ortak alana çıkartıldığını, koğuş kapasitesinin şu an için uygun olduğunu ancak havalandırmanın yetersiz olduğunu ve hayvan kokusundan durulamadığını beyan etmiştir.

Başvurucu 6; C-6 Koşu

Başvurucu, yapılan görüşmede koşta dokuz kişi kaldıklarını, buldukları binada üç siyasi mahpus koşu olduğu ve her koştan dönüşümlü olarak bir mahpusun açlık grevine girdiğini, açlık grevi biten mahpuslara yetkililerce gönderilen yemeklerin yedirilemediğini, yemeklerin çok kötü olduğunu, sebze ve meyve verilmediğini, idareye şikayetler yapılmışsa da herhangi bir düzelmelerin olmadığını, hapishane hekiminin mahpuslara yönelik olumsuz yaklaşımının halen devam ettiğini, açlık grevine giren kişilere idare tarafından disiplin cezalarının verilmeye devam ettiğini, açlık grevine giren mahpuslara işten yoksun kılma disiplin cezalarının verilmesine devam edildiğini, İnfaz Hakimliği'nde beyan ve itirazlarına rağmen sonucun değişmediğini, pandemi koşullarına rağmen koşlarda genel aramanın yapıldığını, hastane sevkinde tek sıra uygulamasının ve kelepçeli dayatmalarının olduğunu, **Tarsus Devlet Hastanesi'ndeki doktorların muayene esnasında onur kırıcı hareketlerde bulduklarını**, kelepçesiz muayene talep etmelerine rağmen doktorların kelepçeli muayene etmek istediklerini, bu sebeple muayene olmadan koşlarına döndüklerini, karantina koşununun olmadığını, tek kişilik hücrelerin karantina koşu olarak kullanıldığını, tek kişilik hücrelerde iki kişinin kaldığını, kadın dergilerine ulaşamadıklarını, korona bahane edilerek ortak alana çıkartılmadıklarını, sadece ayda bir spor etkinliği altında ortak alana çıkartıldıklarını, koş kapasitesinin yetersiz olduğunu, havalandırmanın yetersiz olduğunu ve hayvan kokusundan durulamadığını, sıcak su sıkıntısının halen devam ettiğini beyan etmiştir.

28.05.2021 ve 31.05.2021 Tarihli Görüş Tutanakları;

Başvurucu 1; C-3 Koşu

Başvurucu, yapılan görüşmede **koşlarında mide rahatsızlığı bulunan S.B.'nin hasta mahpus olduğunu ve üç defa hücre cezası aldığı gerekçesiyle infazının yakıldığını**, her defasında mevcut üç koştan bir kişinin beş günlük dönüşümlü açlık grevine girdiğini, her açlık grevine giren mahpusa etkinlik ya da işten yoksun bırakma disiplin cezalarının verildiğini, arıtma sisteminin kurulduğu söylenmesine rağmen suyun içilir durumda olmadığını, açlık grevine giriş ve çıkışta revire çıkarıldıkları ve açlık grevi süresince günlük sağlık kontrollerinin gardiyanlar tarafından yapıldığını, hapishanede Covid-19 sebebiyle tamamen karantinada olan adli koşların bulunduğunu, hatta bir kişinin bu sebeple vefat ettiği duyumu aldıklarını, salgın sebebiyle bir süredir koşlarda arama yapılmadığını, ancak bu vaka artışına rağmen yeterli dikkat ve tedbirin sağlanmadığını, pozitif olan mahpusların günlük ateş ölçümlerinin yapıldığını ve yalnızca durumu çok ağır olanların hastaneye götürüldüğünü, buldukları koşta hastalık belirtileri gösteren mahpuslara test yapılması

talebinde bulunmalarına rağmen kendilerine test yapılmadığını; “Çok isterseniz hastaneye götürelim test yapılması için” şeklinde yaklaşımda bulunulduklarını, hapisane yemeklerinin kötü olduğunu, açlık grevi sonrasında yeterli gıda takviyesinin sağlanmadığını, Yeni Yaşam gazetesinin verilmediğini, tahliye tarihine altı ay kala kurula çıkarıldıklarını; kendilerine birtakım konularda puan verildiğini, tahliye olmaları için son altı ay hiçbir şekilde disiplin cezası almamaları gerektiğini, aksi halde tahliye olamadıklarını, oda değişim taleplerinin şu an için pandemi sebebiyle kabul edilmediğini, bekletildiğini beyan etmiştir.

Başvurucu 2; C-4 Koşuşu

Başvurucu, yapılan görüşmede hapisane içerisinde Covid-19 pozitif vakalarının çok fazla olduğunu, bu yönüyle hastaneye gitme imkanlarının olmadığını, pozitif olan koşuşlarda herkesin aile, telefon, avukat görüş haklarından yoksun kaldığını, devam eden açlık greviden dolayı grev sırasında ve sonrasında mide yanması, mide bulantısı gibi sorunların grev süreci ilerledikçe daha fazla olduğunu, hapisane yemeklerinin kötü olmasının da bunda etken olduğunu, vitamin desteği sağlanabilecek yiyecek alamadıklarını, hapisane kantininde ürünlere her ay zam yapıldığını, kantinde satılan radyo dışında alacakları radyonun kabul edilmediğini, kantinde satılan radyonun da pahalı ve kalitesiz olduğunu, elektrik faturalarına her ay bir miktar zam yapıldığını, koşuşun fiziki koşullarının yetersiz olduğunu, normalde sekiz kişilik olan koşuşta on iki kişi kaldıklarını, sosyal aktivitenin hiçbir şekilde olmadığı ve sohbet çıkamadıklarını beyan etmiştir.

Başvurucu 3; C-6 Koşuşu

Başvurucu, yapılan görüşmede; görüşmenin yapıldığı sırada açlık grevinin üçüncü gününde olduğunu, her beş günlük dönüşümde toplam üç koşuştan bir kişi olmak üzere açlık grevine girildiğini, açlık grevine giren mahpuslara greve girdikleri için verilen disiplin cezalarına karşı gerçekleştirilen itirazların, ağır ceza mahkemesine gidince duruşma bile açılmaksızın reddedilmesi ve sürecin uzayıp iyi halli olma durumunu olumsuz etkilemesinden dolayı artık bu cezalara itiraz edilemediğini, açlık greviden kaynaklı ishal, halsizlik, kabızlık, eklem ağrıları sorunlarının yaşandığını, karantina koşuşlarının fiziki koşullarının kötü olduğunu; bu koşuşların küçük ve hijyen açısından yetersiz olduğunu, hücre şeklinde olduğunu, hapisanende uzun süredir devam eden sıcak suyun verilmemesi probleminin halen devam ettiğini; S.D. ve N.T. isimli mahpusların üç defa hücre cezası almış olmaları sebebiyle infazlarının yandığını beyan etmiştir.

Başvurucu 4; Karantina Koşu

Başvurucu, yapılan görüşmede; Covid-19 hastalığına yakalandığını karantina süresinin son gününde olduğunu, dört aya yakın bir süredir hastalıkları sebebi ile karantinada olduğunu, aynı doktor tarafından düzenli bir şekilde hastalıklarının(kalp ve tansiyon) takibi gerekli iken sürekli başka doktorlara götürülmesi sebebi ile uzun süredir karantinada olduğunu, 18.05.2021 tarihinde Covid-19 test sonucunun pozitif çıktığını, hastalığın ilk zamanlarında çok şiddetli ağrılar yaşadığını, nefes alamadığını, şu an ise nefes darlığı halsizlik ve yorgunluk şikayetinin olduğunu, aynı hücrede kaldığı mahpusun da temaslı olduğunu ancak yaptıkları görüşmede benzer şikayetlerde kendisinin de bulunduğunu, kantin ücretlerinin yüksek olduğunu, Yeni Yaşam gazetesinin verilmediğini, açlık grevinden çıkan mahpuslara verilen yemeklerin bekletilmiş ve kötü olduğunu beyan etmiştir.

Başvurucu 5; C-6 Koşu

Başvurucu, yapılan görüşmede açlık grevlerinin devam ettiğini, hapishanelerde yaşanan yoğun hak ihlallerine tepki vermek amacıyla uzun süreden beri beş günlük süresiz dönüşümlü açlık grevine girdiklerini, ailelerin uzak şehirlerden görüşe geldiğini, yasal mevzuatta göre görüşmelerin kırk beş dakika ile bir saat arasında olabileceği belirtilmesine rağmen ziyaretlerin maksimum kırk beş dakika ile sınırlı tutulduğunu, ziyaretlerin yapıldığı alanların hijyenik olmadığı ve telefonların bozuk olması sebebi ile ziyaretlerin otuz dakikaya kadar düştüğünü, aileler tarafından mahpuslara getirilen kıyafetlere gardiyanlar tarafından müdahale edildiğini ve “kadın tutuklulara 0 kol t-shirt vermiyoruz.” şeklinde beyanlarda bulunulduğunu beyan etmiştir.

15.07.2021 Tarihli Görüş Tutanakları;

Başvurucu 1; C-4 Koşu

Başvurucu, yapılan görüşmede; 14 Temmuz'dan bu yana açlık grevinde olduğunu, açlık grevini **on beş** gün boyunca sürdüreceğini, beş gün süre ile dönüşümlü devam eden açlık grevi eylemlerinin 14 Temmuz itibari ile taleplerinin karşılanmamasından dolayı on beş güne çıkardıklarını, taleplerinin karşılanmamaya devam etmesi halinde eylemlerinin artarak devam edeceğini, taleplerinin ise Abdullah Öcalan'ın fiziki özgürlüğü ve cezaevlerinde hak ihlallerinin son bulması olduğunu, hapishanende bulunan mahpusların COVID-19 aşısı olduğunu, hapishane dışında yaşanan normalleşme sürecinin hapishanende de yaşanması gerektiğini, çok uzun süredir mahpusların aileleri ile açık görüş yapmadığını, açlık greviden çıkan eylemcilere verilen yemeklerin çok ağır ve baharatlı olduğu bu sebeple eylemcilerde

sağlık sorunlarına yol açtığı bu durumun çok vahim olduğu ve ivedi bir şekilde çözüme kavuşturulması gerektiğini, yapılan kapalı görüşlerin süre olarak en alt haddenden yapıldığını, her açlık grevine giren mahpusa etkinlik ya da işten yoksun bırakma disiplin cezalarının verildiğini, arıtma sisteminin kurulduğu söylenmesine rağmen suyun içilir durumda olmadığını, mahpusun sağlık durumu sorulduğunda iki gündür açlık grevinde olduğunu, şu an itibari ile baş ağrısı olduğunu, bunun dışında herhangi bir sağlık problemi olmadığını beyan etmiştir.

Başvurucu 2; C-3 Koşuşu

Başvurucu, yapılan görüşmede; Abdullah Öcalan üzerinde uygulanan tecrit ve hapisanelerdeki hak ihlallerinin son bulması amacı ile başlatılan beş gün süre ile dönüşümlü bir şekilde devam edilen açlık grevi eyleminin, taleplerinin karşılanmaması nedeniyle 14 Temmuz itibari ile on beşer gün süreli ve dönüşümlü olarak devam etmeye başladıklarını, taleplerinin karşılanmaması halinde eylemlerinin artarak devam edeceğini, açlık greviden çıkan eylemcilere verilen yemeklerin çok ağır ve baharatlı olduğunu bu sebeple eylemcilerde sağlık sorunlarına yol açtığını bu durumun çok vahim olduğunu ve ivedi bir şekilde çözüme kavuşturulması gerektiğini, yapılan kapalı görüşlerin süre olarak en alt haddenden yapıldığını, her açlık grevine giren mahpusa etkinlik ya da işten yoksun bırakma disiplin cezalarının verildiğini, arıtma sisteminin kurulduğu söylenmesine rağmen suyun içilir durumda olmadığını beyan etmiştir.

Başvurucu 3; C-6 Koşuşu

Başvurucu, yapılan görüşmede; görüşmenin yapıldığı sırada açlık grevinin ikinci gününde olduğunu; her on beş günlük dönüşümde toplam üç koşuştan bir kişi olmak üzere açlık grevine girildiğini; açlık grevine giren mahpuslara greve girdikleri için verilen disiplin cezalarına karşı gerçekleştirilen itirazların, ağır ceza mahkemesine gidince duruşma bile açılmaksızın reddedilmesi ve sürecin uzayıp iyi halli olma durumunu olumsuz etkilemesinden dolayı artık bu cezalara itiraz edilemediğini; açlık greviden kaynaklı ishal, halsizlik, kabızlık, eklem ağrıları sorunları yaşandığını, karantina koşullarının fiziki koşullarının kötü olduğunu, bu koşulların küçük, hücre şeklinde ve hijyen açısından yetersiz olduğunu, hapisanende uzun süredir devam eden sıcak suyun verilmemesi probleminin halen devam ettiğini beyan etmiştir.

11.08.2021 Tarihli Görüş Tutanakları:

Başvurucu 1; C-3 Koğuşu

Başvurucu, yapılan görüşmede 12 Şubat 2021 tarihinden bu yana karantina koğuşunda bulunduğunu, ilk başta açlık grevine girdiğini; ancak ikinci defasında sağlık sorunları yaşadığını, tansiyon ve ritim bozukluğu sorunu yaşadığını, kardiyoloji servisine gittiğini ancak tedavisi devam ederken hastaneye ikinci defa sevk edildiğinde hekim seçme haklarının bulunmasına rağmen bu hakkın kendilerine tanınmadığını, ilk muayene oldukları ve tedavisini başlatan hekimden başka bir hekim tarafından muayene edildikten sonra başlanılan tedavinin yarım kalarak yeni bir tedaviye başlanıldığını, bu sebeple kendisinin de uzun süredir karantina koğuşunda kalmak durumunda kaldığını, 12 Temmuz 2021 tarihinde 11-12 saatlerinde **Tarsus Devlet Hastanesi Genel Cerrahi Polikliniği'ne gittiğini, doktorun meme ultrasonu istemesi üzerine, ultrason bölümüne götürüldüğünü, daha sonradan hekim olduğunu öğrendiği sağlık çalışanından ultrason çekilirken askerin dışarıya çıkarılmasını istediğini, hekimin bunu kabul etmediğini, askerin paravanın arkasında kalacağını belirttiğini, rahatsızlığı ve Covid geçirmesi sebebi ile tekrar hastaneye gitmek istemediği için söz konusu dayatmayı kabul etmek zorunda kaldığını, muayene için soyunmaya başladığı sırada aynadan askerin arkasından geçerken görüldüğünü ve bunun üzerine giyinerek rahatsızlığını tekrar dile getirdiğini, bunun üzerine hekimin; “bence şuan şov yapıyorsun, erkek doktorlar da var, asker içerdeyse ne olmuş, seni beklemek zorunda değilim, seni muayene etmek zorunda değilim, seni muayene etmeyeceğim...” diyerek hem hasta mahremiyetini ihlal ettiğini hem de adil, eşit muayene hakkını ihlal ettiğini ve bu sebeple de tedavisini engellediğini, söz konusu durum karşısında askerlerden tutanak tutmalarını istediğini, askerlerin söz konusu durumu tutanak altına aldığını, avukat aracılığı ile hapisane müdürlüğünden söz konusu tutanağın alınarak gerekli işlemlerin yapılmasını talep ettiğini, yine başka bir tarihte Tarsus Devlet Hastanesi Kardiyoloji doktoru S.Ö.'nün kelepçeli muayene etmek istediğini, mahkum olmaları sebebi ile eşit davranılmadığını, söz konusu durumlar karşısında İHD Mersin, ÖHD Mersin, Mersin Barosu, TİHV, TTB, TUHAVDER ve TBMM İnsan Hakları Komisyonu'na dilekçe yazdığını beyan etmiştir.**

TARSUS T-1 HAPİSHANE RAPORLARI

10.10.2021 Tarihli Görüş Tutanakları;

Başvurucu 1; A-17 Koşu;

Başvurucu, yapılan görüşmede; 12 Kasım 2020 tarihinde Anamur Hapishanesi'nden Tarsus Hapishanesi'ne sürgün edildiğini, belirtilen tarihten beri Tarsus Hapishanesi, T-1 Binasında hükümlü olarak kaldığını, 12 Eylül 2021 tarihinde süresiz ve dönüşümlü olarak sürdürdükleri açlık grevini bitirdiklerini, **Tarsus T-1 No'lu Hapishanede siyasi mahpusların kaldığı biri tutuklu ikisi hükümlü olmak üzere toplamda üç koşu bulunduğunu, üç koşunun da 07 Eylül 2021 tarihinde gardiyanlar ve robocop jandarmalar tarafından basıldığını, kendilerine koşularının değiştirileceğinin söylendiğini, itiraz ettiklerini ancak saldırı ve darp edilme ihtimalinin yüksek olması sebebiyle kabul etmek zorunda kaldıklarını, üç koşunun da yerinin değiştirildiğini, tutukluların bulunduğu koşunun kendi bloklarından alınıp C Blok'a götürüldüğünü, yeni getirildikleri koşularda pencerelerde cam bulunmadığından geceleri koşuların çok soğuk olduğunu idare tarafından henüz bu soruna bir çözüm üretilmediğini, hapishanede hem sıcak hem de soğuk su sıkıntısı olduğunu, suyun devamlı kesildiğini, kantinden aldıkları ürün fiyatlarının çok yüksek olmasına rağmen ürünlerin kalitesiz olduğunu, kendilerine talep ettikleri gazete ve süreli yayınların verilmediğini, revire çıkma taleplerinin de sürüncemede bırakıldığını,**

Anamur Hapishanesi'nden getirildiği tarihten beri diş ağrısı çektiğini, defalarca talepte bulunduğu halde hastaneye sevk edilmediğini, kendisinde kalp rahatsızlığı ve KOAH hastalığı olduğunu, sağlıklı bir tedavi görmediği için hastalığının akciğer kanserine doğru evrilme ihtimalinin çok yüksek olduğunu, dokuz ay önce nöroloji bölümüne sevk edilmesine karar verildiği ancak idarenin henüz kendisini hastaneye götürmediğini, T-1 binasında kalan mahpuslardan; A.Ç.'nin 2015 yılında gözaltına alındığı esnada kafasına aldığı darp neticesinde felç geçirdiğini, kendi ismini bile çoğu zaman unuttuğunu ancak tedavi sürecinin idare eliyle aksatıldığını, A.Ö.'nün hipertansiyon ve kalp rahatsızlığı olduğunu, N.Y.'de kalp rahatsızlığı ve gırtlak kanseri olduğunu ve yukarıda ifade edildiği şekli ile kendisinin de hasta mahpus olduğunu beyan etmiştir.

27.10.2021 Tarihli Görüş Tutanağı;

Başvurucu 1; A-23 Koşu

Başvurucu, yapılan görüşmede hapishanede çıkan yemeklerin çok kötü, yenilemeyecek derecede olduğunu, kantin çok pahalı olduğu için yiyecek alamadıklarını, Yeni Yaşam, BirGün, Evrensel, Cumhuriyet gibi gazetelerin verilmediğini, pandemiden önce dahi sosyal aktivite yapamadıklarını, spor aktivitesi, eğitim ve sosyal haklarından faydalanamadıklarını,

yakın bir zaman önce hapisane idaresinin aniden koğuşlarına gelerek koğuşu yarım saat içinde boşaltacaklarını, kendilerini başka bir koğuşa taşıyacaklarını bildirmesi üzerine, apar topar toplanarak koğuşlarını değiştiklerini, önceki koğuşlarında kendilerinin satın aldığı masa ve on altı (koğuş mevcudu) sandalye olduğunu, şimdiki koğuşta sekiz-dokuz sandalye olduğunu, masanın çok küçük olduğunu, yemek yerken bir çok arkadaşının ayakta kaldığını, **kendisinin yakın zamanda gırtlak kanserini atlattığını, halen tedavisinin devam ettiğini, ayrıca kalp ve tansiyon rahatsızlığının olduğunu, koğuşta bulunan arkadaşlarından; A.Ç.'nin beyin küçülmesi rahatsızlığının bulunduğu, daha önce hapisanede kalamayacağına ilişkin raporu bulunmasına rağmen hala hapisanede tutulduğunu, M.K.'nın ağır kalp hastası olduğunu, anjiyo olması gerektiğini, fakat anjiyo yapılmadığını, A.Ö.'nün 24 yıldır hapisanede olduğunu ve şeker hastası olduğunu, M.'nin 26 yıldır hapisanede olduğunu ve şeker hastası olduğunu,** kendisi ve bazı siyasi mahpusların bir yılın altında cezası kalmış olmasına rağmen taraflı koğuşlarda kaldıkları gerekçesi ile koşullu salıverilme haklarından faydalandırılmadıklarını, T-1 No'lu binada bulunan; V.D., H.Y., H.Y. ve S.S.'nin aynı durumda olduğunu, beyan etmiştir

TARSUS T-2 HAPİSHANE RAPORLARI

29.04.2021 Tarihli Görüş Tutanakları;

Başvurucu 1; A-13 Koğuşu

Başvurucu, yapılan görüşmede; dört yıldır hapisanede olduğunu, hapisanede çıkan yemeklerin yenilemeyecek derecede kötü olduğunu, kantin çok pahalı olduğu için yiyecek alamadıklarını, tüm bunların beslenmelerini sekteye uğrattığını, Yeni Yaşam, Evrensel gibi gazetelerin verilmediğini, kitap sınırı uygulandığını, ailelerinden gelen eşyaların kendilerine verilmediğini, (nevresim, kırtasiye malzemeleri vs.) ihtiyaçlarını kantinden de karşılayamadıklarını, kantinin çok pahalı olduğunu ve malzemelerin kalitesinin de çok kötü olduğunu, aileleri tarafından gönderilen mektup ve özel eşyalarının kendilerine verilmediğini pandemiden önce dahi sosyal aktivite yapamadıklarını, spor aktivitesi, eğitim ve sosyal haklarından faydalanamadıklarını, **aktivite olarak halay çektiklerinde disiplin cezası aldıklarını,** diğer mahpuslarla sosyal ilişkiler kuramadıklarını, sosyal yaşamlarının tamamen kendi koğuşları ile sınırlı olduğunu, siyasi mahpusların aralarındaki iletişimi tamamen kesmek adına siyasi mahpusları üç farklı bölüme dağıttıklarını, yaşanan hak ihlalleri ve uygulanan tecridin giderilmesine yönelik her koğuşun sırayla beşer gün süresiz/dönüşümlü açlık grevine girdiklerini, **grev sırasında verilmesi gereken yoğurt gibi besinlerin ve vitaminlerin**

verilmediğini, grev sonrası verilmesi gereken besinlerin düzgün verilmediğini, grev sırasında ve sonrasında sağlık kontrollerinin düzenli yapılmadığını açlık grevine her girdiklerinde disiplin cezası verildiğini, aynı koşu altında kaldığı; Ş.K. isimli mahpusun astım ve şeker hastası olduğunu ayrıca ciğerlerinde sıkıntı olduğunu, A.A. isimli mahpusun tansiyon ve astım hastası olduğunu, hapishane koşulları ve yaşanan hak ihlallerinin hasta mahpusların yaşamını çekilmez duruma getirdiğini beyan etmiştir.

08.09.2021 Tarihli Görüş Tutanakları;

Başvurucu 1; C/19 Koşu

Başvurucu, yapılan görüşmede yakın zamanda hapishane müdürünün değiştiğini, yeni hapishane idaresinin kendilerine çok yoğun baskı yaptığını, eskiye nazaran hapishane idaresi ile artık çok az iletişime geçebildiklerini, yeni idarenin kendilerini sindirmek için yoğun haksız eylemlere maruz bıraktığını, yaklaşık bir ay önce A.B. isimli mahpusun çıplak aramaya maruz bırakıldığını, yaklaşık bir-iki hafta önce halay çekerken gardiyanların gelip halay çekmemelerini istediğini, başka koşu şartlarının rahatsız olduğunu belirttiğini, kendilerinin, bu güne kadar düzenli olarak halay çektiklerini, hiç bir dönemde bunun sorun olmadığını, diğer koşu şartlarının bir rahatsızlık belirtmediğini beyan ettiklerini, daha sonra E. isimindeki vardiya baş memurunun gelerek halayın kendisini rahatsız ettiğini sonlandırmalarını istediğini, mahpuslar bu yasaklamanın kanunda yeri olmadığını belirterek halaya devam edince koşu şartlarındaki herkese disiplin soruşturması başlatıldığını, halay çekmeyen kişilerin de disiplin soruşturmasına dahil edildiğini, kendisinin on dokuz gün hücre cezasına çarptırıldığını, diğer mahpusların disiplin siciline göre, etkinlik ve faaliyetlerden men cezası, ücretli çalışmadan men cezası gibi disiplin cezalarına çarptırıldığını, savunmasında belirtmiş olmasına rağmen halaya katılmayanların da disiplin cezası aldığını, pandemiden önce dahi sosyal aktivite yapamadıklarını, spor aktivitesi, eğitim ve sosyal haklarından faydalanamadıklarını, pandemiden sonra bu imkanlarının tamamen kısıtlandığını, **aktivite olarak halay çektiklerinde disiplin cezası almalarının kendilerine yönelik yoğun sindirme kastı içerdiğini düşündüklerini**, cezaevlerinde yaşadıkları hak ihlalleri ve tecrit sisteminin sona ermesi için başlattıkları on beş günlük süresiz dönüşümlü açlık grevine devam ettiklerini, açlık grevi sırasında idarenin gerekli besinleri verdiğini fakat açlık greviden sonra doktorun tavsiye ettiği diyet besinlerinin verilmediğini, bu durumun kimi zaman açlık greviden sonraki süreçte mahpusların sağlık sorunu yaşamasına yol açtığını, Özgür Gündem, Yeni Yaşam, Bir Gün, Evrensel, Cumhuriyet gibi gazetelerin verilmediğini, suç duyurusu veya şikayet gibi dilekçelerinin ilgili kurumlara gönderilmediğini, kendilerine evrak kayıt numarası verilmediğini,

Koşuş arkadaşlarından; A.A.’nın kalp-damar hastalığının olduğunu, K.E.’nin kalp ve tansiyon hastalığının olduğunu, A.A.’nın kalp, tansiyon hastalığının olduğunu, H.E.’nin kalp hastalığının olduğunu beyan etmiştir.

Başvurucu 2; C-19 Koşuşu

Başvurucu, yapılan görüşmede; hapisane idaresinin son zamanlarda kendilerine yönelik baskılarının arttığını, yaklaşık bir-iki hafta önce halay çektikleri için koşuştaki herkese disiplin soruşturması başlatıldığını, halay çekmeyen kişilerin de disiplin soruşturmasına dahil edildiğini, kendisinin sosyal aktiviteden men cezasına çarptırıldığını, diğer mahpusların disiplin siciline göre, etkinlik ve faaliyetlerden men cezası, ücretli çalışmadan men cezası gibi disiplin cezalarına çarptırıldığını, sadece A.Ö. isimli mahpusun on dokuz gün hücre cezasına çarptırıldığını, savunmasında belirtmiş olmasına rağmen halaya katılmayanların da disiplin cezası aldığını, pandemiden önce dahi sosyal aktivite yapamadıklarını, spor aktivitesi, eğitim ve sosyal haklarından faydalanamadıklarını, pandemiden sonra bu imkanlarının tamamen kısıtlandığını, **aktivite olarak halay çektiklerinde disiplin cezası almalarının kendilerine yönelik yoğun sindirme kastı içerdiğini düşündüklerini**, cezaevlerinde yaşadıkları hak ihlalleri ve tecrit sisteminin sona ermesi için başlattıkları on beş günlük süresiz dönüşümlü açlık grevine devam ettiklerini, açlık grevi sırasında idarenin gerekli besinleri verdiğini fakat açlık greviden sonra doktorun tavsiye ettiği diyet besinlerinin verilmediğini, bu durumun kimi zaman açlık greviden sonraki süreçte mahpusların sağlık sorunu yaşamasına yol açtığını, Özgür Gündem, Yeni Yaşam, BirGün, Evrensel, Cumhuriyet gibi gazetelerin verilmediğini, suç duyurusu veya şikayet gibi dilekçelerinin ilgili kurumlara gönderilmediğini, kendilerine evrak kayıt numarası verilmediğini beyan etmiştir.

Başvurucu 3; C-9 Koşuşu

Başvurucu, yapılan görüşmede; yakın zamanda hapisane müdürünün değiştiğini, yeni hapisane idaresinin kendilerine çok yoğun baskı yaptığını, eskiye nazaran hapisane idaresi ile artık çok az iletişime geçebildiklerini, yeni müdürün kendilerine “Sizin gibileri Bingöl ve Diyarbakır’da çok gördüm, çalıştığım esnada oraları dizayn ettiğim ve başarılı olduğum için Tarsus’a geldim” şeklinde sözler söylediğini, yeni idarenin kendilerini sindirmek için yoğun haksız eylemlere maruz bıraktığını, Yeni Yaşam gazetesinin iki yıllık parasını idareye verilmesine rağmen idarenin bu gazetenin yasaklı olması iddiasıyla verilmediği, idare verilen paranın kendilerine iade edilmediği, Evrensel gazetesine ilişkin ise bir yıldır idarenin keyfi durumundan kaynaklı verilmediğini, oda değişimleri taleplerine idarenin cevap vermediğini, yıkama sorunun olduğu idare tarafından saat 17.00’da suların kesildiğini, sıcak su olmadığını,

temizlik malzemelerin istenilmesine rağmen verilmediğini, kantin fiyatların çok fahiş olduğunu, yaklaşık bir-iki hafta önce C-19 koğuşunda kalan mahpusların halay çektikleri gerekçesi ile disiplin cezasına çarptırıldığını, bu durumun kendilerini de endişelendirdiğini, pandemi sürecinde etkinlik ve spor faaliyetlerinin tamamen durduğunu, kendilerinin de zaman zaman spor ve kültürel faaliyet kapsamında koğuşlarında halay çektiğini, bu durumunu bugüne kadar sorun olarak karşılanmadığını, yeni hapishane idaresinin bu tutumunun bilinçli ve kendilerini sindirmeye yönelik olduğunu düşündüklerini, cezaevlerinde yaşadıkları hak ihlalleri ve tecrit sisteminin sona ermesi için başlattıkları on beş günlük süresiz dönüşümlü açlık grevine devam ettiklerini, açlık grevi sırasında idarenin gerekli besinleri verdiğini fakat açlık greviden sonra doktorun tavsiye ettiği diyet besinlerinin verilmediğini, bu durumun kimi zaman açlık greviden sonraki süreçte mahpusların sağlık sorunu yaşamasına yol açtığını,

Koğuş arkadaşlarından; N.K.'nin çölyak hastası olduğu, 28 yıldır hapishanende olduğu, Ş.K.'nin şeker-tansiyon hastalığının olduğunu beyan etmiştir.

Başvurucu 4; A/8 koğuşu

Başvurucu, yapılan görüşmede; astım rahatsızlığı olduğunu, son zamanlarda sıklıkla astım krizi geçirdiğini, askerdeyken kendisine astım teşhisi konduğunu, uzun yıllar astım ilacı kullandığını fakat hapishanedeysen girdiği sağlık muayenelerinde kendisine astım teşhisi konulmadığını, bu durumun sağlığını ve hapishane hayatını olumsuz etkilediğini, astım krizini giderecek ilaçları temin edemediğini, mağduriyetinin giderilmesini talep ettiğini beyan etmiştir.

TARSUS T-3 HAPİSHANE RAPORLARI

29.04.2021 Tarihli Görüş Tutanakları;

Başvurucu 1; C-4 Koğuşu

Başvurucu; yapılan görüşmede; üç yıldır hapisanende olduğunu, hapisanede çıkan yemeklerin çok kötü, yenilemeyecek derecede olduğunu, kantin çok pahalı olduğu için yiyecek alamadıklarını, tüm bunların beslenmelerini sekteye uğrattığını Yeni Yaşam, Evrensel gibi gazetelerin verilmediğini, kitap sınırı uygulandığını, ailelerinden gelen eşyaların kendilerine verilmediğini, (nevresim, kırtasiye malzemeleri vs.) ihtiyaçlarını kantinden de karşılayamadıklarını, kantinin çok pahalı olduğunu ve malzemelerin kalitesinin de çok kötü olduğunu, pandemiden önce dahi sosyal aktivite yapamadıklarını, spor aktivitesi, eğitim ve sosyal haklarından faydalanamadıklarını, **aktivite olarak halay çektiklerinde disiplin cezası aldıklarını**, diğer mahpuslarla sosyal ilişkiler kuramadıklarını, sosyal yaşamlarının tamamen kendi koğuşları ile sınırlı olduğunu, siyasi mahpusların aralarındaki iletişimi tamamen kesmek adına siyasi mahpusları üç farklı bölüme dağıttıklarını, halihazırda A-14, B-4, C-4 olmak üzere farklı bölümlere dağıtılmış üç siyasi mahpus koğuşunun olduğunu, yaşanan hak ihlalleri ve uygulanan tecridin giderilmesine yönelik her koğuşun sırayla beşer gün süresiz/dönüşümlü açlık grevine girdiklerini, **grev sırasında verilmesi gereken yoğurt gibi besinlerin ve vitaminlerin verilmediğini, grev sonrası verilmesi gereken besinlerin düzgün verilmediğini, grev sırasında ve sonrasında sağlık kontrollerinin düzenli yapılmadığını, açlık grevine her girdiklerinde disiplin cezası verildiğini, kendisinin epilepsi hastası olduğunu ve son zamanlarda kalp rahatsızlığı yaşadığını, hapisanene girdikten sonra epilepsi rahatsızlığının yoğunlaştığını, kalp rahatsızlığı çekmeye başladığını, aynı koğuşta kaldığı; A.Ş. isimli mahpusun astım hastası olduğunu, R.Ö. isimli mahpusun KOAH hastası olduğunu, M.A. isimli mahpusun bacağında ve vücudunun başka bölgelerinde mermi yarasının olduğunu, ameliyat edilmesi gerektiğini, B-4 koğuşunda kalan M.K. isimli mahpusun hayalarında büyüme olduğu, hapisane koşulları ve yaşanan hak ihlallerinin hasta mahpusların yaşamını çekilmez duruma getirdiğini beyan etmiştir.**

28.05.2021 Tarihli Görüş Tutanakları;

Başvurucu 1;

Başvurucu, yapılan görüşmede; F.Ş. adlı hüküm özlü olan arkadaşlarının tutuklulukta geçirmekte olduğu süre 4 yıl olması rağmen ve dosyanın kesinleşeceğini düşünmelerine rağmen sevk talebinin sürekli reddedildiğini, yoksul olan ailesinin ziyaretine gelemediğini, son bir buçuk-iki yıldır iki defa ziyaretine gelebildiklerini Ahlat veya Patnos hapisanesine sevk için yardım beklediğini, daha önce su sorunlarının olduğunu, bu sorunların büyük oranda giderildiğini, ancak nadirde olsa su kesintilerinin olduğu günler de bu kesintinin gün boyunca sürdüğünü, idarenin diyaloga açık olduğunu dile getirmesine rağmen, son üç haftadır pandemiye gerekçe göstererek kendilerinin görüşme talebine cevap vermediklerini, bu süreçte adli mahkumların idare ile görüştiklerini, ortak yaşam alanlarının sürekli olarak kamera ile izlenmesinin özel hayata saygı hakkı kapsamında ihlal oluşturduğunu ve bu konuda hukuk mücadelesi verilmesi gerektiğini, hukuki yardım talep ettiklerini, mahpusların sürekli kendi bilgileri dışında koşullarının değiştirildiğini, bu durumdan rahatsız olduklarını, kendilerine gönderilen Kürt Trajedisi adlı kitabın, mahkumların devlete olan bakışı olumsuz etkileyeceği gerekçesi ile verilmediğini, yasaklı olmayan bir kitabın bu gerekçe ile verilmemesi yasalara aykırı ve keyfi bir uygulama olduğunu, yaşanan tüm bu hukuksuzlukların önüne geçmek için yardım talebinde bulduklarını, kırtasiye eşyalarının temininde sıkıntı yaşandığını, içlerinden bazılarının kitap çalışması olduğunu ve verilen kalemlerin mürekkebinin aktığını ve kullanıma elverişli olmadığını, konu ile ilgili idare ile görüşülmesine rağmen sonuç alınmadığını, O.U., S.Ş. ve Ü.G. adlı kişilerin tek hücreli koşullarda kaldıklarını ve onlardan haberleri olmadıklarını, hukuki destek talep ettiklerini beyan etmiştir.

30.03.2021 Tarihli Görüş Tutanakları;

Başvurucu 1;

Başvurucu, yapılan görüşmede; 27.11.2020 tarihinde Abdullah Öcalan üzerinde uygulanan tecridi ve hapisanelerde yaşanan hak ihlallerini protesto etmek amacıyla süresiz beşer günlük dönüşümlü açlık grevine başladıklarını, başlatılan açlık grevi nedeniyle haklarında usulsüz bir şekilde disiplin cezaları verildiğini, üç haftadan uzun bir süredir idare ile görüşme taleplerinin karşılanmadığını, verilen dilekçelerin yanıtız kaldığını, mektup ve dilekçeler ile ilgili sorunlar yaşadıklarını, dilekçelerin iradeleri dışında işleme konulmadığını, mektupların geç teslim edildiğini, keyfi bir şekilde mektuplarına el konulduğunu, basına gönderilen mektuplarının tümüne idarece el konulduğunu, hapisane yemeklerinin az verildiğini ve

yemeklerin çok yağlı olduğunu, içinden taş çıktığını, verilen sağlıksız yemekler nedeniyle tüm mahpusların mide rahatsızlığı yaşadığını, revire çıkma taleplerinin geç karşılandığını, bir çok tutsağın ciddi diş probleminin olduğunu, diş problemleri nedeniyle revire çıkma taleplerinin karşılanmadığını, bazı gardiyanların provokatif yaklaşımları olduğunu, koridora çıkan mahpuslara tek sıra dayatması yapıldığını, bununla ilgili infaz hakimliğine başvuru yaptıklarını ve infaz hakimliğinin tek sıra dayatmasının hukuka aykırı olduğunu belirterek mahpuslar lehine karar verdiğini fakat bu karara rağmen tek sıra dayatmasının devam ettiğini, akşam sayımlarında gardiyanların kapıları tekmeleyerek koğuşlara girdiğini, kapıların tekme ile açıldığını, gardiyanlarca sabah havalandırma kapısının mahpusları rahatsız etmek maksadıyla gürültülü bir şekilde açıldığını, hastane sevklerinin bilinçli bir şekilde aile görüş gün ve saatine denk getirildiğini, hastane sevkinin başka bir güne alınması, ertelenmesi talep eden mahpusların hastaneye sevkinin iptal edildiğini, kantin fiyatlarının çok yüksek olduğunu, kantindeki ürünlerin her hafta zamlandığını, kantinden alışveriş yapma taleplerinin çok geç karşılandığını, bu sayede kantin ürünlerinin zamlı fiyat listesi geldikten sonra kendilerine zamlı fiyat üzerinden verildiğini, Mersin ve ilçelerinden gelen kargolar mahpuslara verilmediğini, bu konu hakkında idarece mahpuslara bilgi verilmediğini, yine kargo ile gelen veya ailelerin görüş gününde getirdiği kırtasiye malzemelerinin mahpuslara verilmediğini, mahpuslara ait ve depoda bulunan eşyaların mahpuslardan habersiz ailelere teslim edildiğini, kişi başı sekiz kitap kotası uygulaması olduğunu, mahpus bilgilendirme kitapçığı ve sözlüklerin kotadan sayıldığını, Covid-19 pandemisi başladığından beri kendilerine herhangi bir şekilde hijyen malzemesi verilmediğini, kendilerine bir ay boyunca kullanmak üzere beş adet maske verildiğini, suların kirli ve çamurlu aktığını, sıcak suyun iki günde bir verildiğini ve verilen bu suyun da sıcak olmadığını, 24.00 ile 06.00 saatleri arasında hiçbir şekilde su verilmediğini beyan etmiştir.

GÖZLEM VE DEĞERLENDİRME

1- İşkence ve Kötü Muamele

5275 Sayılı Kanun'un "Hapis cezasının infazında gözetilecek ilkeler" başlıklı 6. maddesi, 1-b bendi "*Ceza infaz kurumlarında hükümlülerin düzenli bir yaşam sürdürmeleri sağlanır. Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddî ve manevî koşullar altında çektirilir.*" şeklindedir.

Yapılan görüşmelerde; halay çeken mahpuslara disiplin cezası verildiği, mahpuslardan **A.Ö.'ye on dokuz gün hücre cezası** verildiği, haksız disiplin cezalarının

tamamının Tarsus İnfaz Hakimliği'nce iptal edildiği öğrenilmiş, cezaların tamamen keyfi olduğu, mahpusların sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerinin ceza tehdidi ile engellendiği, İnfaz Yasasının mahpusları sindirmek için keyfi bir araç olarak kullanıldığı gözlemlenmiştir.

Tarsus T-1 Nol'u Hapishanede; gardiyanlar ve robocop jandarmalar tarafından basıldığı, kendilerine koşullarının değiştirileceğinin söylendiğini, itiraz ettiklerini ancak saldırı ve darp edilme ihtimalinin yüksek olmasından kaynaklı kabul etmek zorunda kaldıkları, üç koşunun da yerinin değiştirildiği, tutukluların bulunduğu koşunun kendi bloklarından alınıp C Blok'a götürüldüğü, yeni getirildikleri koşullarda pencerelerde cam bulunmadığından geceleri koşulların çok soğuk olduğu, idare tarafından henüz bu soruna bir çözüm üretilmediği ve 07 Eylül 2021 tarihli olayda mahpuslara insanlık dışı ve onur kırıcı muamelede bulunulduğu öğrenilmiştir.

Mahpus **A.B.'nin çıplak aramaya** maruz kaldığı, diğer hapishane raporlarımız dikkate alındığında Tarsus Kapalı Hapishanesi'nde insanlık dışı ve onur kırıcı muamelelerin mütemediyen devam ettiği öğrenilmiştir.

Hapishanelerde sürekli olarak yaşanan; tecrit, işkence ve kötü muamele, sağlık, beslenme, hijyen ve sair hak ihlallerinin hapishane yaşamını dayanılmaz kıldığı ve insanlık onuru ile bağdaşmayan uygulamaların son bulması adına 27 Kasım 2020 tarihinde beşer günlük süresiz/dönüşümlü açlık grevine girildiği, 14 Temmuz 2021 tarihi itibari ile açlık grevi süresini on beş günlük süresiz/dönüşümlü açlık grevine çevirdikleri, 12 Eylül 2021 tarihinde açlık grevinin sonlandırıldığı öğrenilmiştir.

Açlık grevine giren mahpusların revire çıkarılmadıkları, sağlık kontrollerinin yapılmadığı, yeterli besin kaynağı ve su verilmediği, açlık greviden sonraki aşamada da alınması gereken besinlerin verilmediği, bu durumun açlık grevine giren mahpusların sağlığını olumsuz etkilediği gözlemlenmiştir.

Açlık grevine girenlere **hiçbir şekilde hapishane düzenini ve güvenliğini tehlikeye sokmadıkları halde, başka hiçbir gerekçe belirtmeden** açlık grevine girdikleri **öne sürülerek** her seferinde disiplin cezası verildiği, bu durumun hapishane hayatını çekilmez hale getirdiği, Anayasal ilkelerle AYM ve AİHM kararları ışığında mahpusların sürekli kötü muameleye maruz kaldığı tespit edilmiştir.

2-Sağlık Sorunları

Yapılan görüşmelerde mahpuslardan;

Tarsus T-Kadın Binasında; **S.B.**'nin mide rahatsızlığı olduğu, **S.K.**'nin kalp ve tansiyon rahatsızlığının olduğu,

Tarsus T-1 Binasında; V.A.'nın kalp rahatsızlığı ve KOAH hastalığı olduğu, sağlıklı bir tedavi görmediği için hastalığının akciğer kanserine doğru evrilme ihtimalinin çok yüksek olduğu, yoğun diş ağrıları çektiği, A.Ç.'nin 2015 yılında gözaltına alındığı esnada kafasına aldığı darp neticesinde felç geçirdiği, kendi ismini bile çoğu zaman unuttuğunu ancak tedavi sürecinin idare eliyle aksatıldığı, daha önce hapisanede kalamayacağına ilişkin raporu bulunmasına rağmen hala hapisanede tutulduğu, A.Ö.'nün hipertansiyon ve kalp rahatsızlığı olduğunu, N.Y.'nin yakın zamanda gırtlak kanserini atlattığı, halen tedavisinin devam ettiği, ayrıca kalp ve tansiyon rahatsızlığının olduğu, M.K.'nin ağır kalp hastası olduğu, anjiyo olması gerektiği, fakat anjiyo yapılmadığı, A.Ö.'nün 26 yıldır hapisanede olduğu ve şeker hastası olduğu, M.'nin 24 yıldır hapisanede olduğu ve şeker hastası olduğu,

Tarsus T-2 Binasında; Ş.K.'nin astım, şeker ve tansiyon hastası olduğu ayrıca ciğerlerinde sıkıntı olduğunu, A.A.'nin tansiyon ve astım hastası olduğu, A.A.'nin kalp-damar hastalığının olduğu, K.E.'nin kalp ve tansiyon hastalığının olduğu, H.E.'nin kalp hastalığının olduğu, N.K.'nin çölyak hastası olduğu,

Tarsus T3 Binasında; M.A.'nin epilepsi hastası olduğu, hapisaneye girdikten sonra epilepsi rahatsızlığının yoğunlaştığı ve son zamanlarda kalp rahatsızlığı yaşadığı, A.S.'nin astım hastası olduğu, R.Ö.'nün KOAH hastası olduğu, M.A.'nin bacağında ve vücudunun başka bölgelerinde mermi yarasının olduğu, ameliyat edilmesi gerektiği, M.K.'nin hayalarında büyüme olduğu,

öğrenilmiştir.

Genele olarak açlık grevine giren mahpusların baş ağrısı, kas ağrıları, mide bulantısı, kabızlık ve ishal gibi sağlık sorunları yaşadığı öğrenilmiştir.

Hapishane koşulları ve yaşanan hak ihlallerinin hasta mahpusların yaşamını çekilmez duruma getirdiği, özellikle ağır kronik rahatsızlığı olan mahpuslara makul yaşam ve tedavi koşullarının sunulmadığı, revire çıkma taleplerinin de sürüncemede bırakıldığı öğrenilmiştir.

Özellikle son yıllarda raporlarımıza vansıdığı üzere Mersin yerindeki hekimlerin mahpuslara yönelik tavır ve davranışlarının, tedavi yöntemleri ya da keyfi tutumla tedaviden kaçınma eylemlerinin vahim ve endişe verici boyuta ulaştığı gözlemlenmiştir. Mahpuslara hiç bir tehlike intibası uyandırmamalarına rağmen peşin bir yargı ile kelepçeli muayene dayatılması, mahpus S.K.'nin tedavisinin seyri için mahrem bölgelerinin görüldüğü bir muayene sırasında gardiyanın içeride kalmasının dayatılması, bu

durumdan rahatsız olan mahpusun hekimin sözlü tacizine maruz kalması ve tedavisinin yarım bırakılmasının insan haklarına ve meslek onuruna ağır saldırı niteliği taşıdığı tespit edilmiştir.

Hekimlerce, meslek onuruna ve hasta haklarına aykırı bir tedavi yöntemi uygulanması, muayene sırasında keyfi kelepçe dayatılması, mahrem muayeneler sırasında içeride gardiyan bulundurulması, keyfiyete göre muayene etmekten kaçınılması, uzun süren tedavilerde sürekli hekim değiştirilerek tedavi sürecinin uzatılması, hastalığın ehemmiyeti dikkate alınmadan taleplerin göz ardı edilmesi, revire çıkma ve hastaneye sevk edilme taleplerinin sürüncemede bırakılması, mahpusların sağlık haklarına yönelik ciddi hak ihlalleri yaratmakta olup, **konu ile ilgili ihmali olan kişiler hakkında adli ve idari soruşturma başlatılması gerektiği, koşulların düzeltilmesi için Adalet Bakanlığınca derhal gerekli çalışma ve denetimlerin başlatılması gerektiği tespit edilmiştir.**

2- Beslenme ve Hijyen Sorunları

Yemeklerin çok az geldiği, yenilmeyecek durumda olduğu, şebeke suyunun kuyu suyu ve tuzlu olduğu, **daha önceden devam eden sıcak sorununun henüz tam anlamı ile giderilmediği, bazı koşullara uzun zaman sıcak suyun verilmediği soğuk suyun ise kesintiye uğratıldığı,** kantinde satılan ürünlerin çok kalitesiz, standart dışı olduğu ve fahiş fiyatlara satıldığı, bu nedenle mahpusların alışveriş yapma imkanlarının çok zor olduğu, ek gıda ve su ihtiyaçlarının kantin yolu ile karşılanmasının zorlaştırıldığı öğrenilmiştir. Bu durumların mahpusların sağlık ve beslenme açısından asgari insani yaşam standartları açısından ihlal yarattığı gözlemlenmiştir.

Pandemi koşullarına rağmen; hapisane idaresince gerekli ve yeterli temizlik malzemelerinin verilmediği, mahpuslara çok az sayıda maske verildiği, uzun süre aynı maskeyi kullanmak zorunda kaldıkları, gardiyanların koşullara maskesiz girdikleri, bu konuda önlem almadıkları, bu durumun mahpusların sağlığı açısından tehlike yarattığı, pandemi ile ilgili yeterli önlemin alınmadığı öğrenilmiştir.

Özetle; heyetlerimizce, son derece kötü denilebilecek hapisane koşullarının düzeltilmesi gerektiği, mevcut koşulların mahpusların sağlığı ve güvenliği açısından ciddi tehlikeler barındırdığı, hapisane idaresinin beslenme, sağlık ve hijyen konusunda pasif bir tutum sergilediği, koşulların iyileştirilmesi için **Adalet Bakanlığınca derhal gerekli çalışma ve denetimlerin başlatılması gerektiği tespit edilmiştir.**

4- Haberleşme ve Sosyal İmkanlar ile İlgili Sorunlar

Hapishane idaresinin pandemi koşullarını öne sürerek sosyal imkanlar ve faaliyetler konusunda mahpusların kanuni sosyal haklarını yerine getirmekten imtina ettiği, defalarca talep edilmesine rağmen oda değişikliklerinin uzun süredir yapılmadığı öğrenilmiştir.

Sportif faaliyetlerin çok nadir yapıldığı (ortalama iki ayda bir), eğitsel ve kültürel faaliyetlerin ise neredeyse hiç yapılmadığı öğrenilmiştir.

Havalandırmaya çıkma, spor yapma ve diğer mahpuslarla sohbet etme hakkının engellendiği, tecrit ve izolasyon koşullarında bir yaşamın dayatıldığı, bunun da zaten zor olan hapishane yaşamını daha da zorlaştırarak, sosyal haklarının ihlal edildiği, anılan eylemlerin infaz hukukunun amaçlarıyla ve evrensel değerlerle bağdaşmadığı, bu hakların geciktirilmeden kanuna uygun şekilde tanınması gerektiği tespit edilmiştir.

Mahpusların kanunlarla tanınmış haklarının pandemi süreci bahane edilerek sosyal imkanlardan ve insani haklardan mahrum bırakılmaları infaz hukuku ilkeleri ile bağdaşmadığı tespit edilmiştir.

Mahpuslara yeterince kırtasiye malzemesi verilmediği, verilen kalemin tek cins ve kötü olduğu farklı bir kalem seçeneklerinin olmadığı, istenilen nitelikte defter verilmediği, daksil istedikleri halde kendilerine verilmediği, yazı yazma ihtiyaçlarının giderilemediği öğrenilmiştir.

Hapishane idaresince mahpuslara gelen mektupların verilmediği, kendilerinin gönderdiği mektupların da çoğu zaman yerine iletilmediği öğrenilmiştir.

Yeni Yaşam ve Evrensel gazetesinin ve bakanlık onaylı Kürtçe kitapların verilmediği öğrenilmiştir.

Kürt dili, tarihi ve kültürü ile ilgili kitapların mahpuslara verilmediği ancak başka ırka, dile, tarihe veya kültüre dair kitapları istediklerinde alabildikleri, bu noktada mahpusların kendi kültür ve kimliklerini tanıma imkanlarının engellendiği öğrenilmiştir.

Mahpus ailelerinin getirdikleri eşyaların ve kitapların kabul edilmediği veya verilmediği, şahsi eşyalarının kendilerine verilmeyip depo edildiği, taleplerinin sürüncemede bırakıldığı, kişi başına sekiz kitap kotasının uygulandığı, pandemi şartlarında diğer sosyal aktivitelerin sekteye uğratıldığı düşünüldüğünde; bu kotanın ihtiyacın çok altında olduğu, hapishane idaresince bu kotanın keyfi bir şekilde konulduğu öğrenilmiş, mahpusların bu haliyle okuma, kişisel birikimlerini arttırma ve bilgi edinme haklarının ihlal edildiği tespit edilmiştir.

Özetle; mahpusların içinde buldukları ağır şartları ve yaşadıkları sorunların çok sayıda mahpus tarafından farklı zamanlarda sıkça dile getirildiği göz önünde

bulundurulduğunda, hapisane idaresinin daha yapıcı ve faydalı önlemler olarak mahpusların sosyal haklardan faydalandırılması gerektiği ve **hapisane idaresinin günlük, keyfi uygulamalarının Adalet Bakanlığı ve ilgili diğer kurumlarca denetlenmesi gerektiği tespit edilmiştir.**

5- Dilekçe Hakkı

Anayasal bir hak olan hapisane idaresine ve diğer kurum ve kuruluşlara yazılan talep ve şikâyet dilekçelerinin işleme konulmadığı, dilekçeler için herhangi bir evrak kayıt numarası verilmediği, dilekçenin akıbeti sorulduğunda böyle bir dilekçenin olmadığı söylenerek mahpusların dilekçelerinin işleme dahi konulmadığı öğrenilmiştir.

Hapisane idaresince mahpusların dilekçe hakları engellenerek diğer kurum ve kuruluşlara etkili başvuru haklarının ihlal edildiği, mahpusların yaşadığı hak ihlallerini ilgili makamlara bildiremedikleri, bu haliyle dilekçe haklarının ihlal edildiği ve yaşadıkları hak ihlalleri nedeni ile başvuru yollarının kapatıldığı veya etkisizleştirilmeye çalışıldığı tespit edilmiştir. Ceza Yasasının 121.maddesine göre hapisane idaresinin hukuki bir neden olmaksızın mahpusların dilekçelerinin kabul etmemesinin suç oluşturduğu, **konu ile ilgili hapisane idaresi hakkında etkin adli ve idari soruşturma yürütülmesi gerektiği, Adalet Bakanlığı ve ilgili diğer kurumlarca sürecin takip edilmesi gerektiği tespit edilmiştir.**

6- Hapisane İdaresi ile İletişim Sorunları

Mahpusların hapisane idaresinin tutum ve davranışlarından vazgeçmemesi ve idarecilerin sorunların çözümü için diyalog geliştirmemesi sebebiyle, hapisane müdürleriyle görüşme talep ettikleri ancak çoğu zaman muhatap alınmadıkları hapisane idaresince bu pratiğin sürekli tekrarlandığı, **Tarsus T Tipi Kapalı Hapishanesinde yeni idarenin siyasi mahpuslara yönelik düşmanca bir tavır sergilediği, idarenin bu tutumunu açıkça dile getirdiği gibi, halay çeken mahpuslara disiplin cezası vererek İnfaz Yasasının mahpusları sindirmek için keyfi bir araç olarak kullanıldığı, hapisane idaresinin ivedilikle denetlenmesi ve mahpusların hayatını çekilmez kılan işkence ve kötü muamele uygulamalarının acilen sonlandırılması gerektiği gözlemlenmiştir.**

Yaşanan tüm hak ihlalleri yönündeki şikâyetlerin halen artarak devam ettiği göz önüne alındığında, iddiaların üstü örtülmeden ve delillerin kaybolmaması için geciktirilmeden kanunlara ve evrensel değerlere aykırı, ulusal ve uluslararası sözleşmelerle mutlak olarak yasaklanan işkence, darp, kötü muamele, tehdit, hakaret ve onur kırıcı davranışların önlenmesi bakımından etkin adli ve idari soruşturmaların yapılması, delillerin

araştırılması, iddia sahiplerinin ve tanıkların beyanı alınarak bu davranışlarda bulunan görevlilerin tespit edilmesi ve haklarında işlem yapılması gerektiği tespit edilmiştir.

SONUÇ OLARAK: İnsan Hakları Derneği Mersin Şubesi olarak yukarıda belirtilen sorunları tespit ettik. Birbirini teyit eden beyanlar esas alınarak heyetlerimizce gözlemlenen, tespit edilen hak ihlallerinin, işkence ve kötü muamele uygulamalarının son bulması için;

- Cezaevlerinde yaşanan tecrit, işkence ve kötü muamele, haksız sevk, usulsüz saldırı niteliğindeki arama, askeri düzende sayım uygulamaları; haberleşme, iletişim, görüşe çıkarmama disiplin cezaları, sağlığa erişim ve sair hak ihlalleriyle ilgili acil çözümlerin üretilmesi,

- En temel insani haklar olan hijyen malzemesi, sağlığa erişim, iyi beslenme, spor ve bilgi edinme, kitap ve gerekli şahsi eşya bulundurma vb. haklarının ihlaline yol açan kötü hapisane koşullarının ivedilikle düzeltilmesi,

- Hasta mahpusların sağlık durumlarının acil takibi ve tedavilerinin geciktirilmeden yapılması,

- İnsani ve makul taleplerinin yerine getirilmesi,

- Ailelerine yakın yerlerdeki hapisanelere sevk taleplerinin kabul edilmesi,

- Davaları devam eden mahpusların hukuksal savunma hakkının temini için yargılama yerlerine sevk edilmeleri,

- **Beyanlarda ve başvurularda belirtilen insanlık onuru ile bağdaşmayan tecrit, işkence, darp ve kötü muamele iddiaları karşısında Adalet Bakanlığı ve hapisane savcılar tarafından gereken hassasiyetini gösterilmesi, iradi veya ihmali davranışlarıyla kusur veya kasıtları tespit edilen kamu görevlileri hakkında ivedilikle adli ve idari soruşturmaların başlatılması, haksız tecrit altında tutulduğunu, darp edildiğini, kötü muamele gördüğünü belirten mahpusların beyanlarının tanık/mağdur/şikayetçi sıfatıyla alınarak can güvenlikleri sağlanmak koşuluyla sağlık raporlarının aldırılması ve hapisane kamera kayıtları da incelenmek suretiyle sorumluların tespit edilmesi ve tatmin edici bir yargılama yapılması,**

- Hak ihlallerine yol açan, mahpusların yaşamlarını çekilmez hale getiren hapisane koşullarının düzeltilmesine yönelik idari çalışmaların yapılması, cezaevlerinde görevli tüm personellere insan hakları eğitimi verilmesi ve uygulama takibi yapılması,

- Cezaevlerinin bağımsız uzmanlardan oluşan sivil toplum heyetlerinin ve kamu yönetiminin ortak denetimine açılarak, sorunların tespiti ve çözüm yollarının birlikte üretilmesi

Gerektiği hatırlatılarak; TBMM İnsan Hakları Komisyonuna, Adalet Bakanlığına, Valilik İnsan Hakları Birimine, Cezaevi İzleme Kuruluna, Adli Birimlere, Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü, İl-İlçe Cezaevi Müdürlükleri, TTB, TBB, Siyasi Partilere ve İnsan Hakları Örgütlerine yaptığımız başvurularımızın ve kamuoyu ile paylaştığımız raporların dikkate alınarak gereğinin yapılmasını önemle vurguluyoruz. 31.10.2021

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ MERSİN ŞUBESİ